

འབྲུག་གི་བཙག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས།
ELECTION COMMISSION OF BHUTAN

འབྲུག་གི་བཙག་འཐུའི་ལྷན་ཚོགས་ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག་

༢༠༡༢ཙན་མ།

**Election Observation Guidelines of the Kingdom
of Bhutan, 2012**

འབྲུག་གི་བཙག་འཇུག་དོན་ལས་མི་དམངས་སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི
གས་གཞི་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།

**Public Transport for Elections Regulations of
the Kingdom of Bhutan, 2012**

ELECTION COMMISSION OF BHUTAN

Publisher : Election Commission of Bhutan,
Post Box 2008,
Thimphu: Bhutan.

E-mail : cec@election-bhutan.org.bt

Visit us at : www.election-bhutan.org.bt

Phone : (00975) 2 334 851/2

Fax : (00975) 2 334763

Copyright : © ECB, 2012

Anybody wishing to use the name, cover, photo, cover design, material part or whole thereof in any form in any book or magazine may do so with due acknowledgement.

Date of Publication : January 2013

Printed at : Samden Printers

ISBN-99936-695-12-0

Table of Content

1.	Short Title, Extent, Application and Commencement	1
2.	Purpose	2
3.	Definition	2
4.	Duration of Observation.....	4
5.	Categories of Observers	4
6.	Accreditation of International Observers	6
7.	Allowances of National Observers and Micro-Observers.....	7
8.	Criteria for Observers.....	7
9.	Duty of the Commission	8
10.	Duty of the Dzongkhag Administration	9
11.	Roles of Observers	9
12.	Background Materials and Briefings.....	11
13.	Scope of Observation	12
14.	Rights of Observers.....	14
15.	Obligations	15
16.	Mode of Reporting	16
17.	Specific Directions to International Observers	17
18.	Revocation of Appointments.....	18

དཀར་ཆག།

༡.	མཚན་བསྐྱེས་ བྱ་ཚད་ སྒྲིབ་འཇུག་དང་འགོ་འཇུག་ས།	༡
༢.	དམིགས་དོན།	༢
༣.	ངེས་ཚིག།	༢
༤.	རྣམ་ཡུལ།	༤
༥.	དབྱེ་བ།	༤
༦.	རྒྱལ་སྤྱི་ལྷ་རྟོག་པའི་ཆ་འཛོགས།	༦
༧.	རྒྱལ་ཡོངས་ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་དང་སྤྱོད་ལྷ་རྟོག་པའི་འབྲུག།	༧
༨.	ལྷ་རྟོག་པའི་བྱ་ཚད།	༧
༩.	བཅག་འབྲུག་ལྷ་རྟོག་པའི་ཀྱི་འགན་ཁུར།	༩
༡༠.	རྫོང་ལག་བདག་སྐྱོང་གི་འགན་ཁུར།	༩
༡༡.	ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་གི་ལག་འགན།	༩
༡༢.	རྒྱལ་ཁུངས་མཁོ་ཆས་དང་གསལ་བཤད།	༡༢
༡༣.	ལྷ་རྟོག་གི་བྱ་ཚད།	༡༢
༡༤.	ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་གི་སྤོབ་དབང།	༡༢
༡༥.	ལག་འགན།	༡༤
༡༦.	སྤྱོད་ལུ་ལམ་ལུགས།	༡༦
༡༧.	རྒྱལ་སྤྱི་ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་ལུ་ དམིགས་བསལ་བཀོད་རྒྱ།	༡༧
༡༨.	བསྐོ་བཞག་ལུ་ཆེད།	༡༨

19.	Penalties	18
20.	Power of the Commission to Issue Instructions and Directions	19
21.	Authority of Interpretation and Amendment.....	19

༡༩. ཉེས་ཆད།.....༡༩

༢༠. ལམ་སྟོན་དང་བཀོད་རྒྱ་བྱིན་ནི་ལུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཚད།.....༡༩

༢༡. གོ་དོན་འགྲེལ་བཤད་དང་ འཕྲི་བསྟོན་གྱི་དབང་འཛིན།.....༡༩

Election Observation Guidelines of the Kingdom of Bhutan, 2012

In keeping with the Election Act of the Kingdom of Bhutan, 2008 for conduct of free and fair elections through independent observation by duly appointed persons, the Election Commission of Bhutan hereby adopts and promulgates the *Election Observation Guidelines of the Kingdom of Bhutan, 2012*.

1. Short Title, Extent, Application and Commencement

1.1 These Guidelines shall:

1.1.1 Be referred to as the *Election Observation Guidelines of the Kingdom of Bhutan, 2012*;

1.1.2 Extend to the whole of the Kingdom of Bhutan;

1.1.3 Apply to Election Observers appointed by the Election Commission of Bhutan to observe the conduct of Parliamentary and Local Government Elections in Bhutan and National Referendums;
and

འབྲུག་གི་རྒྱལ་བཙག་འཇུག་ལྷ་རྟོག་ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག་ ༢༠༡༥ ཚན་མ།

འབྲུག་གི་བཙག་འཇུག་བཙའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༥ ཚན་མ་དང་འབྲེལ་ ཁྲིམས་མཐུན་བསྐོ་བཞག་
ཡོད་པའི་མི་ངོམ་རྒྱ་གིས་ རང་དབང་གི་ལྷ་རྟོག་འོག་ རང་མོས་དང་རྣམ་དག་གི་བཙག་འཇུག་
འགོ་འདྲེན་འཐབ་རྒྱལ་སྤེལ་གྱི་ལུ་ བཙག་འཇུག་ལྷ་རྟོག་ཚོགས་ཀྱིས་ འབྲུག་གི་བཙག་འཇུག་ལྷ་རྟོག་
ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག་ ༢༠༡༥ ཚན་མ འདི་ ཆ་འཇོག་དང་བྱབ་སྤེལ་གྲུབ་ཡིན།

༡. མཚན་བསྟུས་ བྱབ་ཚད་ སྦྱོར་འཇུག་དང་འགོ་འཇུག་སྤྲོད་

༡.༡ ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག་འདི་

༡.༡.༡ ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག་འདི་ འབྲུག་གི་བཙག་འཇུག་ལྷ་རྟོག་ལམ་སྟོན་
སྒྲིག་ཡིག་ ༢༠༡༥ ཚན་མ་ཟེར་སྟབ་དགོ།

༡.༡.༢ ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག་འདི་གིས་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་མཐའ་དབུས་མེད་
པར་བྱབ་ནི་ཡིན།

༡.༡.༣ ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག་འདི་ འབྲུག་ལུ་སྦྱི་ཚོགས་དང་ས་གནས་གཞུང་
གི་བཙག་འཇུག་ དེ་ལས་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འགོ་འདྲེན་
སྟབས་ ལྷ་རྟོག་འབད་མི་ འབྲུག་གི་བཙག་འཇུག་ལྷ་རྟོག་ཚོགས་ལས་
བསྐོ་བཞག་ཡོད་པའི་བཙག་འཇུག་ལྷ་རྟོག་པ་རྒྱ་ལུ་ སྦྱོར་འཇུག་
འཐབ་ནི་ཡིན།

1.1.4 Come into force with effect from 19th of October 2012 corresponding to 4th Day of the 9th Month of the Water Male Dragon Year of the Bhutanese Calendar.

2. Purpose

2.1 These Guidelines provide guidance to Election Observers at Parliamentary and Local Government Elections and National Referendums with regard to observation and reporting facts to the Commission in connection with elections held in the Kingdom.

2.2 The Observers shall serve as independent and apolitical monitoring and reporting body towards ensuring free and fair Parliamentary and Local Government Elections and National Referendums.

3. Definition

3.1 In these Guidelines, unless the context otherwise requires:

3.1.1 “Commission” means the Election Commission of Bhutan formed in accordance with the Article 24 of the Constitution of the Kingdom of Bhutan;

2.2.2 སྤྱི་ལོ་2012 སྤྱི་ཟླ་10 པའི་སྤྱི་ཚེས་12 ལས་ རང་ལྷན་པས་གནས་
ལོ་ཚུ་མོ་འབྲུག་ལོ་ ཟླ་12 པའི་ལས་ བྱབ་དབང་གི་ཚགས་
ལྷན་ལོན།

2. དམིགས་དོན།

2.1 ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག་འདི་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་པའི་ སྤྱི་
ཚོགས་དང་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅག་འཇུག་ དེ་ལས་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་
སྐབས་ཚུ་འོ་སྟོན་ ལྷ་རྟོག་ཚུ་འབད་དེ་ ལྷན་ཚོགས་ལུ་ དེས་བདེན་གྱི་སྟན་ལུ་
འབད་ནི་གི་ལམ་སྟོན་འབད་མ་ཨོན།

2.2 ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་གིས་ སྤྱི་ཚོགས་དང་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅག་འཇུག་ དེ་ལས་
རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཚུ་ རང་མོས་དང་རྣམ་དག་དེས་བདེན་བཟོ་ཐབས་
ལུ་ རང་དབང་དང་སྤྲིད་དོན་དང་འབྲེལ་མེད་ཐོག་ ལྷ་རྟོག་དང་སྟན་ལུ་འབད་
མི་ ལས་སྡེ་ཅིག་འབད་ཕྱག་ལུ་དགོ།

3. དེས་ཚིག།

3.1 ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག་འདི་ནང་ གོ་དོན་ལོགས་སུ་ལེན་དགོ་པ་ཡོད་ན་མ་
གཏོགས་ དེ་མིན།

3.1.1 “ལྷན་ཚོགས་” ཟེང་མི་འདི་ ཕ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་ཕ་ཚེན་24 དང་
འཁྲིལ་གཞི་བཙུགས་ཡོད་པའི་ འབྲུག་གི་བཅག་འཇུག་ལྷན་ཚོགས་
ལུ་གོ།

- 3.1.2 “Electoral Laws” means the Election Act of the Kingdom of Bhutan, 2008, Public Election Fund Act of the Kingdom of Bhutan, 2008 and National Referendum Act of the Kingdom of Bhutan, 2008 and all Rules and Regulations made there-under;
- 3.1.3 “International Observer” means an individual, who is committed to the promotion of conduct of clean, free and fair democratic elections and National Referendums, and invited by the Ministry of Foreign Affairs of the Royal Government of Bhutan as per these Guidelines;
- 3.1.4 “Micro-Observer” means an individual duly appointed by the Commission who shall assist a National Observer and be made responsible for observation of the various stages of the electoral processes to ensure free and fair elections;

3.1.2 “བཙག་འཇུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་” ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་བཙག་འཇུའི་བཙའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༢ ཅན་མ། འབྲུག་གི་མི་དམངས་བཙག་འཇུའི་མ་དདུལ་བཙའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༢ ཅན་མ། འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་བཙའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༢ ཅན་མ་ དེ་ལས་འདི་འོག་བརྩམས་ཡོད་པའི་ བཙའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ཚམ་ཉམ་ལུ་གོ།

3.1.3 “རྒྱལ་སྤྱི་ལྷ་རྟོག་པ་” ཟེར་མི་འདི་ དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཙག་འཇུ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཚུ་ རང་མོས་རྣམ་དག་དང་ ལྷག་བསམ་ དེ་ལས་དྲང་བདེན་གྱི་འགོ་འདྲན་ཡར་འཕེལ་ལུ་བརྩོན་ཤུགས་ལྡན་མི་ཅིག་ ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག་འདི་དང་འབྲེལ་རྒྱལ་གཞུང་གི་འབྲེལ་ལྷན་ཁག་གིས་ མགོན་བརྗེ་འབད་ཡོད་པའི་མི་ངོ་ཅིག་ལུ་གོ།

3.1.4 “སྤོན་ལྷ་རྟོག་པ་” ཟེར་མི་འདི་ བཙག་འཇུ་ཚུ་ རང་མོས་དང་རྣམ་དག་ དེས་བདེན་ཡོད་པ་བཟོ་ཐབས་ལུ་ བཙག་འཇུ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་རིམ་ཚུའི་གནས་རིམ་སྤྱི་ལཱ་ཚུ་ལུ་ ལྷ་རྟོག་འབད་ནི་དོན་ལས་ འགན་ཁུར་འབག་སྟེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ལྷ་རྟོག་པ་ལུ་ ཞིབ་རྟོགས་འབད་མི་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཚུལ་མཐུན་ཐོག་བསྐོ་བཞག་གྲུབ་པའི་ ངོ་རྒྱུང་ཅིག་ལུ་གོ།

3.1.5 “National Observer” means an individual duly appointed by the Commission, from amongst apolitical and respected citizens, who shall be made responsible for observation of the various stages of the electoral processes to ensure free and fair elections;

3.1.6 “Observer” means an Election Observer that includes a National Observer, Micro-Observer or an International Observer; and

3.1.7 Words importing the singular number shall include the plural number and *vice-versa*.

4. Duration of Observation

4.1 The period of observation shall commence from date of issue of the notification of elections and end after the declaration of results.

5. Categories of Observers

5.1 The National Observers shall be :

3.2.4 “རྒྱལ་ཡོངས་ལྷ་རྟོག་པ་” ཟེར་མི་འདི་ བཙག་འཇུ་དང་འབྲེལ་བའི་
བྱ་སྐྱོའི་རིམ་པ་སྣ་ཚོགས་ལུ་ རང་མོས་དང་རྣམ་དག་གི་བཙག་འཇུ་
ངེས་བདེན་བཟོ་ཐབས་ལུ་ སྲིད་དོན་དང་འབྲེལ་གཏོགས་མེད་མི་
དེ་ལས་ གྲུས་བརྟུན་ཅན་གྱི་མི་ཁྲུངས་ཚུ་གི་གཤམ་ལས་ ལྷ་རྟོག་གི་
ལཱ་འགན་དོན་ལུ་ བཙག་འཇུ་ལྷ་རྟོགས་ཀྱིས་ ཚུལ་མཐུན་བསྐོ་
བཞག་གྲུབ་པའི་ མི་ངོ་ཅིག་ལུ་གོ།

3.2.6 “ལྷ་རྟོག་པ་” ཟེར་མི་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལྷ་རྟོག་པ་ སྲ་དོན་ལྷ་རྟོག་
པ་ ཡང་ན་ རྒྱལ་སྤྱི་ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་ཅིས་བའི་ བཙག་འཇུའི་ལྷ་རྟོག་
པ་ཅིག་ལུ་གོ།

3.2.8 གཅིག་ཚིག་ལུ་བཀོད་ཡོད་པའི་ཚིག་དོན་ཚུ་ མང་ཚིག་ལུ་གོ་དགོས་
དང་ མང་ཚིག་ལུ་བཀོད་ཡོད་པའི་ཚིག་དོན་ཚུ་ གཅིག་ཚིག་ལུ་ཡང་
གོ་དགོ།

༤. དུས་ཡུན།

4.1 ལྷ་རྟོག་གི་དུས་ཡུན་འདི་ བཙག་འཇུའི་བརྗེ་འཕྲིན་སྤེལ་བའི་ཚེས་གྲངས་ལས་
འགོ་བཙུགས་ནི་དང་ གྲུབ་འབྲས་གསལ་བསྐྱབས་ཀྱི་བྱུལ་ལུ་མཇུག་བསྟུ་ནི་
ཨོན།

༥. དབྱེ་བ།

5.1 རྒྱལ་ཡོངས་ལྷ་རྟོག་པ་འདི་

- 5.1.1 Officials who are reputed for integrity, fairness and probity, drawn from the public services of the Royal Government; and
- 5.1.2 Apolitical and respected citizens reputed for integrity, fairness and probity.
- 5.2 The Commission shall designate an individual public servant as National Observer or Micro-Observer by an order of appointment.
- 5.3 The Micro-Observers shall be:
  - 5.3.1 Appointed from the civil servants to assist National Observers to observe activities related to permissible and non-permissible activities in a neutral manner without interfering in the electoral process.
  - 5.3.2 A Micro Observer shall be responsible to report regularly to the concerned National Observers with copies endorsed to the Commission.

4.2.1 རྒྱལ་གཞུང་གི་སྤྱི་གཡོག་ནང་ལས་བཅོམ་པའི་ དྲང་བདེན་དང་
རྣམ་དག་ བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོངས་གྲགས་ཅན་ དེ་ལས་སྤྱོད་དོན་དང་
འབྲེལ་བ་མེད་མི་ གྲུས་བཏུང་ཅན་གྱི་འགོ་དཔོན་ཚུ་ཨིན།

4.2.2 དྲང་བདེན་དང་ རྣམ་དག་ བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོངས་གྲགས་ཅན་ དེ་
ལས་སྤྱོད་དོན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་མི་ གྲུས་བཏུང་ཅན་གྱི་མི་ཁྲུངས་
ཚུ་ཨིན།

4.3 ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ བསྐོ་བཞག་བཀའ་རྒྱ་ཐོག་ སྤྱི་གཡོག་གི་མི་ངོ་ཅིག་ རྒྱལ་
ཡོངས་ལྷ་རྟོག་པ་སྡེ་ བསྐོ་བཞག་འབད་དགོ།

4.3 བླ་དོན་ལྷ་རྟོག་པ་འདི་

4.3.1 བཅག་འཇུ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་རིམ་ཚུ་ནང་ བར་དཀོག་མེད་པའི་
ཐོག་ལས་ གནང་བ་ཡོད་པ་དང་ གནང་བ་མེད་པའི་ལས་དོན་ཚུ་
དང་འབྲེལ་བའི་ ལས་དོན་ཚུ་འི་ལྷ་རྟོག་འབད་ནི་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ལྷ་
རྟོག་པ་ཚུ་ལུ་ ཞིབ་རྟོགས་འབད་ནི་དོན་ལས་ ཞི་གཡོག་ནང་ལས་
བསྐོ་བཞག་འབད་དགོ།

4.3.2 བླ་དོན་ལྷ་རྟོག་པ་གིས་ དུས་རིམ་བཞིན་དུ་ ལྷན་ཚོགས་ལུ་འབྲ་
བཤུད་གཏང་སྟེ་ འབྲེལ་ཡོད་རྒྱལ་ཡོངས་ལྷ་རྟོག་པ་ལུ་ ལྷན་ལུ་
འབད་ནི་གི་འགན་ཁུར་འབག་དགོ།

5.4 The International Observers may be invited or accepted from:

5.4.1 The UNO, SAARC and other recognized international and regional organizations and their agencies; and

5.4.2 Foreign governments with diplomatic relations with Bhutan.

6. Accreditation of International Observers

6.1 A sponsoring organization or a government shall make a request in writing to the Commission of its intention to send International Observer teams at least 90 days before the completion of the term of Parliament.

Provided in the case of premature dissolution of the National Assembly such a request shall be made within 10 days of such dissolution.

6.2 The Commission shall recommend to the Ministry of Foreign Affairs to extend its formal invitation if the particulars and credentials of an International Observer are found to conform to these Guidelines.

4.2 རྒྱལ་སྤྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ལྟར་ ཡང་ན་ རྩིས་ལེན་འབད་ནི་དེ་ཡང་

4.2.1 འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཚོགས་ལས་སྡེ་ ལྷོ་ཨེ་ཤི་ཡ་ལུང་ཕྱོགས་མཐུན་འབྲེལ་
ཚོགས་པ་ དེ་ལས་གཞན་རྒྱལ་སྤྱི་ལས་སྡེ་དང་ ལུང་ཕྱོགས་ལས་སྡེ་
དང་ཁོང་གི་ལས་ཚོགས་ཚུ་ལས།

4.2.2 འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་དང་གཅིག་ཁར་ རོན་གཅོད་མཐུན་འབྲེལ་ཅན་གྱི་
ཕྱི་རི་རྒྱལ་གཞུང་ཚུ་ལས།

6. རྒྱལ་སྤྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ལྟར་ཆ་འཛོགས།

6.1 རྒྱལ་གཞུང་དང་ ལས་སྡེ་ཁག་གི་མ་དངུལ་གོ་གསལ་རམ་ཐོག་ ཁོང་རྩིས་རྒྱལ་
སྤྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ལྟར་ཚུན་གཏང་ནི་གི་དམིགས་དོན་ཡོད་མི་ཚུ་གིས་ རྒྱུ་ཚོགས་ཀྱི་
གནས་ཡུན་མཐུག་མ་བསྐྱ་བའི་ ཉིན་གྲངས་ 10 གི་སྤྱི་གོང་ བཅག་འབྲུག་ལྷན་
ཚོགས་ལུ་ ཡིག་ཐོག་གི་གསལ་ལཱ་སྤུལ་དགོ།

ཨིན་རུང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་དུས་ཡུན་མ་ཚང་མ་ལས་ ཕུ་གོལ་སོང་
བའི་འབྲེལ་གནད་སྐབས་ དེ་ལུགས་ཀྱི་གསལ་ལཱ་འདི་ ཕུ་གོལ་སོང་བའི་ཉིན་
གྲངས་ 10 གི་ནང་འཁོད་སྤུལ་དགོ།

6.2 བཅག་འབྲུག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ གཤམ་སྤོང་རྒྱལ་སྤྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ལྟར་མི་ངོ་དང་ངོ་སྤོང་
ཡིག་ཆ་ཚུ་ ལམ་སྟོན་སྤྱི་གཤམ་ཡིག་འདི་ཚུ་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ་སྡེ་མཐོང་ཚེ་ ཕྱི་
འབྲེལ་ལྷན་ཁག་ལུ་ གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་མཐོན་བདུན་འབད་ནི་དོན་ལས་ གོ་སྤོང་
འདེབས་འབད་དགོ།

6.3 An International Observer shall be required to present his/her official credentials to the Commission before commencing his/her assignment.

7. Allowances of National Observers and Micro-Observers

7.1 The National Observers and Micro-Observers shall be paid Daily Subsistence Allowance (DSA) as per the prevailing financial norms.

8. Criteria for Observers

8.1 Every Observer is expected to:

8.1.1 Have credibility, reputation for impartiality, independence of mind and objectivity;

8.1.2 Have relevant experience or has received relevant training;

8.1.3 Be able to speak Dzongkha or English fluently;

8.1.4 Be able to understand the electoral laws of Bhutan;

6.3 རྒྱལ་སྤྱི་ལྷ་རྟོག་པ་ཅིག་གིས་ ཁོ་མོ་རའི་གཞུང་འབྲེལ་དོན་སྤྱོད་ཡིག་ཆས་ཚུ་
ཁོ་མོ་གི་ལས་དོན་འགོ་མ་བཅུགས་གོང་ བཅག་འཇུ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་ཕུལ་
དགོ།

ལ. རྒྱལ་ཡོངས་ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་དང་ཕྱ་དོན་ལྷ་རྟོག་པ་འཇུག་པའི་འཇུག་པ་

ལ.1 རྒྱལ་ཡོངས་ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་དང་ ཕྱ་དོན་ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་ལུ་ རྩལ་དབང་ཡོད་པའི་
དངུལ་རྩིས་ལམ་ལུགས་དང་འཁྲིལ་བའི་ ཉིན་བསྐྱར་བཞིན་གྱི་འཚོ་བའི་
འཇུག་སྤྱོད་དགོ།

5. ལྷ་རྟོག་པའི་ཁྱད་ཚད།

5.1 ལྷ་རྟོག་པ་ག་ར་གིས་ལུ་ གཤམ་འཁོད་ལྷན་དགོས་ཚུ་ཡང་

5.1.1 ཆ་བཞག་ཚུགས་པ་དང་ རྩོགས་རིས་མེད་པ་ལུ་སྤྱན་གྲགས་ཅན་ དེ་
ལས་ རང་དབང་གི་བསམ་བློ་དང་ དངོས་པོའི་དོ་བོ་གི་རིག་ཤེས་
ཡོད་པ།

5.1.2 འབྲེལ་ཡོད་ཉམས་སྤོང་ ཡང་ན་ འབྲེལ་ཡོད་སྤྱོད་བདར་ཐོབ་ཡོད་པ།

5.1.3 རྫོང་ཁ་ ཡང་ན་ དབྱིན་སྐད་ ཐོགས་ཆགས་མེད་པར་སྐབ་
ཚུགས་པ།

5.1.4 འཇུག་གི་བཅག་འཇུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ ཉ་གོ་
ཚུགས་པ།

- 8.1.5 Have knowledge and understanding of international standards of determining free and fair electoral process; and
- 8.1.6 Have some knowledge of the history, geography, culture and current political situation of Bhutan.

9. Duty of the Commission

- 9.1 The Commission shall draw up a general plan of action for the Observers to enable their time and services to be used most effectively.
- 9.2 The Commission shall make all necessary arrangements to ensure that the Observers are in no way restricted or impeded in carrying out their duties.
- 9.3 The Commission shall provide accrediting documents together with badges or other means of identification to help them to be readily recognizable by officials, the media and the public.

- ༤.༡.༥ བཙག་འཕུའི་བྱ་སྐོ་རིམ་པ་ཚུ་ རང་མོས་དང་རྣམ་དག་ཐོག་ཡོད་མེད་
 གྱི་བརྟག་དབྱད་ལུ་ རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ཚད་གྱི་ཤེས་ཡོན་དང་ གོ་བ་
 ལེན་ཚུགས་པ།
- ༤.༡.༦ འབྲུག་གི་རྒྱལ་རབས་ ས་རི་ས་ཁོངས་ ལམ་སྲོལ་ དེ་ལས་གསར་
 བྱུང་སྤིད་གྱི་གནས་སྤངས་ཚུའི་ཤེས་ཡོན་རེ་ཡོད་པ།

༩. བཙག་འཕུ་ལྷན་ཚོགས་གྱི་འགན་ཁུར།

- ༩.༡ ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་གི་དོན་ལས་ ཁོང་གི་དུས་ཚོད་དང་ཞབས་ཏྱིག་
 ཚུ་ དོན་སྤེལ་གང་དྲག་ཅན་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ཚུགས་ཐབས་ལུ་ དང་ལེན་
 གྱི་སྤྱིར་བཏང་འཆར་གཞི་ཅིག་བཟོ་དགོ།
- ༩.༢ ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་ཁོང་རའི་འགན་ཁུར་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་
 རྐབས་ བཀག་ཆ་ ཡང་ན་ བར་དགོགས་ཚུ་ག་ནི་ཡང་མེད་པ་ངེས་བདེན་
 བཟོ་ཐབས་ལུ་ དགོས་མཁོ་ཆ་མཉམ་གྱི་ག་སྤྱིག་འབད་དགོ།
- ༩.༣ ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ ཆ་འཛོག་ཡིག་ཆས་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ འགོ་དཔོན་ ཡང་
 བ་ བར་བརྒྱུད་དང་མི་དམངས་གིས་ དེ་མོད་ངོས་འཛིན་འབད་ཚུགས་པའི་
 རྒྱབ་སྐྱོར་ལུ་ ལས་རྟགས་ ཡང་ན་ རོ་སྤོད་གྱི་བརྒྱུ་མཚོན་གཞན་ཚུ་བྱིན་དགོ།

10. Duty of the Dzongkhag Administration

10.1 A Dzongkhag Administration shall provide basic logistic and secretarial support to a National Observer or a Micro-Observer to facilitate him/ her to function effectively.

11. Roles of Observers

11.1 An Observer shall closely monitor the electoral process and report to the Commission in prescribed manners.

11.2 An Observer shall monitor the compliance the restrictions imposed on the use and abuse of public properties by political parties and candidates during the Election Period.

11.3 An Observer must adopt a friendly and co-operative approach and strive to win the confidence of voters, officials, media and the public.

11.4 An Observer may question and comment but shall not criticize, be a hindrance nor be officious in making suggestions.

20. རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གི་འགན་ཁུར།

20.1 རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ལྷན་ཁྲིམས་པ་ ཡང་ན་ སྤོ་རྒྱུ་ལྷན་ཁྲིམས་པ་ལུ་ ཁོ་མོ་རའི་ལཱ་འགན་ དོན་སྤྲོད་ཅན་འབད་གྲུབ་ཐབས་ལུ་ གཞི་རྒྱུ་མཁོ་ཆས་མཐུན་རྐྱེན་དང་ ལས་རྒྱུ་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚུ་བྱིན་དགོ།

21. ལྷན་ཁྲིམས་པ་ཚུ་གི་ཁག་འགན།

21.1 ལྷན་ཁྲིམས་པ་གིས་བཅག་འཇུག་ལྷན་ཁྲིམས་པ་ཚུ་ལུ་ ལྷན་ཁྲིམས་མཐེལ་བྱིན་འབད་ཞེན་ལས་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་རྣམ་གཞག་ཐོག་ བཅག་འཇུག་ལྷན་ཚོགས་ལུ་ལྷན་ཁུ་འབད་དགོ།

21.2 ལྷན་ཁྲིམས་པ་གིས་ བཅག་འཇུག་འཇུག་ལུ་སྐབས་ སྤོད་དོན་ཚོགས་པ་དང་ འདེམས་རོལ་གིས་ མི་དམངས་རྒྱ་དངོས་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དང་ ལོག་སྦྱོང་གི་བཀག་དམ་དེ་ལུ་ གནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ལྷན་ཁྲིམས་འབད་དགོ།

21.3 ལྷན་ཁྲིམས་པ་གིས་ ཚོགས་རྒྱུ་སྐྱུར་མི་ འགོ་དཔོན་ཚུ་ བད་བརྒྱུད་ དེ་ལས་ མི་དམངས་དང་གཅིག་ཁར་ མཐུན་ལམ་དང་མཉམ་འབྲེལ་གི་ཐབས་ཤེས་ཐོག་ ཆ་བཞག་ལུ་འགྱུར་ཚུགས་པའི་བཙོན་ལྷན་ལུ་བསྐྱེད་དགོ།

21.4 ལྷན་ཁྲིམས་པ་གིས་ འདྲི་ཚུ་དང་བསམ་འཆར་བཀོད་ཚོགས་ཨིན་ཅུང་ སྐྱོན་བརྗོད་འབད་ནི་ བཀག་ཆ་འབད་ནི་ ཡང་ན་ བསམ་འཆར་བཀོད་སྐབས་ བཀོད་རྒྱ་བཟུམ་གི་ཐོག་ལས་བཀོལ་མི་ཚོགས།

- 11.5 An Observer shall upon receipt of a complaint forward it to the Chief Election Coordinator or Chief Election Commissioner depending on the gravity of the case.
- 11.6 The National Observer and the Micro-Observer shall also serve as the Expenditure Observer.
- 11.7 Treasurers or Accountants or Election Representatives of Political Parties or Candidates shall submit expenditure statements on the expenditures incurred or authorized by them to the Expenditure Observers in Public Election Fund Form No. 3 as per an agreed schedule drawn up on a weekly basis till the last day of campaign.
- 11.8 The Expenditure Observers shall verify each and every payment made by a Political Party or a candidate in the Weekly Expenditure Statement submitted to him/her.
- 11.9 The National Observers and Micro Observers shall submit the weekly expenditure report to the Public Election Fund Division.

- ११.५ ལྷ་རྟོག་པ་གིས་ ཉོགས་བཤད་ཀྱི་ལུ་བ་འབྱོར་བའི་ཤུལ་ལས་ གནད་དོན་
 ཚབས་ཆེ་ཉིང་དང་འཁྲིལ་ བཙག་འཇུ་འགོ་འདྲེན་སྤྱི་བྱུང་ ཡང་ན་ བཙག་
 འཇུ་ལྷན་འཛིན་སྤྱི་ཁབ་ལུ་སྤུལ་དགོ།
- ११.६ རྒྱལ་ཡོངས་ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་དང་ སྤ་དོན་ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་གིས་ ཟད་ཅིས་ལྷ་རྟོག་
 པའི་ལུ་འགན་ཡང་འབག་དགོ།
- ११.༧ སྤྱི་དོན་ཚོགས་པ་ ཡང་ན་ འདེམས་དོའི་དངུལ་གཉེར་པ་ ཡང་ན་ ཅུས་
 འཛིན་པ་ ཡང་ན་ བཙག་འཇུའི་དོཚབ་ཚུ་གིས་ ཟད་ལོན་བཏང་ཡོད་མི་
 ཡང་ན་ ཟད་ཅིས་ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་གིས་ ཁོང་ལུ་གནང་བ་བྱིན་མི་ཚུ་ བསྐྱུལ་
 བསྐྱུགས་ཀྱི་མཐའ་མཇུག་ཉིམ་ཚུན་གྱི་ བདུན་རིམ་བཞིན་གྱི་ རིུ་དམིགས་
 ཚུན་ ཁས་སྐྱངས་འབད་དེ་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་ མི་དམངས་བཙག་འཇུའི་མ་
 དངུལ་འབྲི་ཤོག་ ཨང་ ३ པའི་ནང་ ཟད་ཅིས་ཚུའི་སྣན་ལུ་བྱིན་དགོ།
- ११.༨ ཟད་ཅིས་ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་གིས་ སྤྱི་དོན་ཚོགས་པ་ ཡང་ན་ འདེམས་དོཚབ་
 ལས་ བདུན་རིམ་བཞིན་གྱི་ཟད་ལོན་སྣན་ལུ་ ལྷ་རྟོག་པ་ལུ་བཙུགས་ཡོད་མི་
 རེ་རེ་བཞིན་ལུ་ བདེན་དཔྱད་འབད་དགོ།
- ११.༩ རྒྱལ་ཡོངས་ལྷ་རྟོག་པ་དང་ སྤ་དོན་ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་གིས་ མི་དམངས་བཙག་
 འཇུའི་མ་དངུལ་སྡེ་ཚན་ལུ་ བདུན་རིམ་བཞིན་གྱི་ ཟད་ཅིས་གི་སྣན་ལུ་
 བཙུགས་དགོ།

12. Background Materials and Briefings

- 12.1 The Commission shall brief the Observers on their duties and responsibilities before the commencement of their assignment in order to ensure that they have the similar approach to their duty.
- 12.2 The Commission shall ensure that the briefing adequately emphasizes the independence and impartiality of the Observers while discharging their duties.
- 12.3 The Commission shall provide Observers with relevant background materials on various aspects namely:
  - 12.3.1 Information pertaining to the history and geography of Bhutan and the prevailing political scenario;
  - 12.3.2 Information on the electoral process including the relevant laws;
  - 12.3.3 List of polling stations for the electoral area to be covered by the Observer;
  - 12.3.4 List of political parties and information pertaining to the political parties and their orientation; and

12. རྒྱལ་ཁྲུངས་མཁོ་ཆས་དང་གསལ་བཤད།

12.1 ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་ལུ་ ཁོང་རའི་ལས་དོན་འགོ་མ་བཙུགས་གོང་
ལཱ་འགན་ལག་ལེན་འཐབ་སྐབས་ ཅིག་མཚུངས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་སྟོན་ཚུགས་པ་
ངེས་བདེན་བཟོ་ཐབས་ལུ་ ཁོང་གི་ལཱ་འགན་དང་འགན་ཁུར་ཚུ་འོ་སྟོར་
གསལ་བཤད་ཚུ་འབད་དགོ།

12.2 ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གསལ་བཤད་ནང་ ལྷ་རྟོག་པའི་ལཱ་འགན་སྐབས་ རང་དབང་
དང་ རྩོགས་ངེས་མེད་པ་འབད་འབག་དགོ་པའི་སྟོར་ དགོས་མཁོ་དང་
མཐུན་མ་སྟེ་ཚུད་ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

12.3 ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་ལུ་ གནད་དོན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱུ་
རྟོན་མཁོ་ཆས་ བྱིན་དགོ་པ་ཚུ་ཡང་།

12.3.1 འབྲུག་གི་རྒྱལ་རབས་ དེ་ལས་ས་ཆའི་གནས་སྤངས་དང་འབྲེལ་
བའི་བདེ་དོན་དང་ སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་སྲིད་དོན་གནས་སྤངས།

12.3.2 འབྲེལ་ཡོད་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་དང་སྒྲུགས་ བཅག་འབྲུ་དང་འབྲེལ་
བའི་ངེས་པ་ཚུ་གི་བདེ་དོན།

12.3.3 ལྷ་རྟོག་པ་གིས་བྱབ་དགོ་པའི་ བཅག་འབྲུའི་ས་གནས་ནང་གི་
ཚོགས་རྒྱུ་ས་ཁོངས་ཀྱི་ཐོ།

12.3.4 སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཚུ་གི་ཐོ་དང་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པའི་སྟོར་དང་
དེའི་དམིགས་ཡུལ་གི་བདེ་དོན།

12.3.5 The names of the candidates and their respective political parties.

13. Scope of Observation

13.1 The scope of observation shall be to assess and evaluate:

13.1.1 The impartiality of the Election Officers in the discharge of their duty;

13.1.2 The registration of voters;

13.1.3 The manner in which the election campaigns are conducted;

13.1.4 Expenditures of political parties and candidates;

13.1.5 Whether freedom of movement, assembly, association and expression have been respected during the election campaign;

13.1.6 Whether freedom for all the parties and candidates to conduct peaceful political activity has existed throughout the election period;

१३.३.५   འདེམས་ངོ་ཚུ་དང་   འབྲེལ་ཡོད་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཚུ་གི་མིང་
གསལ།

१३.   ལྷ་རྟོག་གི་བྱབ་ཚད།

१३.१   ལྷ་རྟོག་གི་བྱབ་ཚད་དེ་   དབྱེ་ཞིབ་དང་   བརྟག་དབྱད་ལུ་ཨིན་མི་དེ་ཡང་།

१३.१.१   བཙག་འཇུག་འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་   ཁོང་རའི་ལཱ་འགན་སྐབས་
ཚུགས་ཤིས་མེད་པ་གནས་ནི།

१३.१.२   ཚོགས་རྒྱུ་སྐྱུང་མི་ཚུ་གི་ཐོ་བཀོད།

१३.१.३   བཙག་འཇུག་འགོ་བསྐྱུལ་བསྐྱགས་ཚུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་པའི་རྣམ་
གཞག།

१३.१.༤   སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་དང་འདེམས་ངོ་ཚུ་འི་ཟད་གོན་ཚུ།

१३.१.༥   བཙག་འཇུག་འགོ་བསྐྱུལ་བསྐྱགས་སྐབས་   འགོ་འགྲུལ་   འཛོམས་
འདུ་   འབྲེལ་ཚོགས་དང་   བསམ་བཞེད་ཚུ་གི་དལ་དབང་ལུ་
ངོས་ལེན་ཡོད་མེད།

१३.१.6   སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་དང་འདེམས་ངོ་ཆ་མཉམ་ལུ་   བཙག་འཇུག་
དུས་ལུན་མ་ཚང་ཚུན་   ཞི་བདེའི་སྲིད་དོན་ལས་ཤིམ་ཚུ་   དལ་
དབང་འབད་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ཚུགས་ཡོད་མེད།

- 13.1.7 Whether parties have conducted their political activities in accordance with the law;
  - 13.1.8 Whether voters have been able to cast their votes freely and without fear or undue influence;
  - 13.1.9 Whether arrangements for the conduct of poll and count have followed satisfactory standards to avoid fraud and illegality;
  - 13.1.10 Whether voting procedures are being correctly followed by the Election Officers and that those duties are carried out impartially;
  - 13.1.11 Whether the Secrecy of the ballot is ensured;
  - 13.1.12 The manner in which results are determined; and
  - 13.1.13 The maintenance of order and general security at the polling station.
- 13.2 The Observers shall also check that party workers do not exercise undue influence upon the voters either at or near the polling stations.

13.1.2 སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཚུ་གིས་ ཁོང་རའི་སྲིད་དོན་ལས་རིམ་ཚུ་
ཁྲིམས་ལུགས་དང་འཁྲིལ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ཡོད་མེད།

13.1.4 ཚོགས་ཀྱན་སྐྱུར་མི་ཚུ་གིས་ ཁོང་རའི་ཚོགས་ཀྱན་དེ་ རང་མོས་
ཐོག་འཛིགས་སྤང་ ཡང་ན་ ཚུལ་མིན་འཛིགས་བསྐྱུལ་མེད་པ་
འབད་སྐྱུར་ཚུགས་པ་ཡོད་མེད།

13.1.6 གཤམ་སྐྱུ་དང་ཁྲིམས་འགལ་བཀག་ཐབས་ལུ་ ཚོགས་ཀྱན་དང་
གངས་ཕྱིས་འགོ་འདྲེན་གྱི་བཅའ་སྒྲིག་ཚུ་ དེས་ཤེས་འདྲོངས་
ཚུགས་པའི་གནས་ཚད་དང་འཁྲིལ་ཡོད་མེད།

13.1.10 བཅག་འཐུའི་འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་ ཚོགས་ཀྱན་གྱི་བྱ་སྐྱོའི་རིམ་པ་
ཚུ་ འཛོལ་མེད་དང་ ལཱ་འགན་དེ་ཚུ་ ཚུགས་རིམ་མེད་པ་ལུ་འགོ་
འདྲེན་འཐབ་ཡོད་མེད།

13.1.11 ཚོགས་ཀྱན་གྱི་གསང་བ་འདི་ དེས་བདེན་བཟོ་ཡོད་མེད།

13.1.12 གྲུབ་འབྲས་ཚུ་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་བའི་རྣམ་གཞག།

13.1.13 ཚོགས་ཀྱན་ས་ཁོངས་ནང་ སྒྲིགས་དང་ སྦྱིར་བཏང་བདེ་སྤྱད་གི་
ཀྱན་སྐྱོང་།

13.2 ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་གིས་ ཚོགས་པའི་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་ལས་ ཚོགས་ཀྱན་སྐྱུར་མི་ཚུ་
ལུ་ ཚོགས་ཀྱན་ས་གནས་ ཡང་ན་ ཉེ་འདབ་ལུ་ ཚུལ་མིན་ཀྱན་བསྐྱུལ་
ལག་ལེན་འཐབ་ཡོད་མེད་གྱི་ཞིབ་དཔྱད་ཡང་འབད་དགོ།

- 13.3 The Observers shall attend the counting of the votes and observe that all procedures are correctly applied and that the secrecy rules are obeyed.
- 13.4 The Observers shall check if restriction, contrary to the law of the land, is imposed on any citizen who wishes to take part in the election process either as a candidate or a voter.

14. Rights of Observers

14.1 The Observers shall enjoy the right to:

- 14.1.1 Request for and obtain reasonable information on any aspects of civic education programmes, the candidate's campaign programmes, activities related to registration of voters, nominations and polling;
- 14.1.2 Be present at the polling stations;
- 14.1.3 Inspect polling booth before the beginning of the casting of votes;

༡༢.༩ ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་གིས་ ཚོགས་རྒྱལ་གངས་རྩིས་བསྐྱོམས་པའི་སྐབས་བཅའ་མར་
གཏོགས་ཏེ་ དེ་ལའི་བྱ་སྤྱོད་ལྷོ་ལོ་ལ་ཆ་མཉམ་ དང་བདེན་གྱི་སྦྱོར་འཇུག་དང་
གསལ་བ་འབད་དགོ་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ལུ་ གནས་ཡོད་མེད་གྱི་ལྷ་རྟོག་
འབད་དགོ།

༡༢.༡༠ ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་གིས་ བཙག་འཇུག་ལྷོ་ལོ་ལ་ལྷ་དང་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་སློ་
འདོད་ཡོད་པའི་འདེམས་རོ་ ཡང་ན་ ཚོགས་རྒྱལ་སྐྱུར་མིའི་མི་ཁུངས་ཅིག་ལུ་
རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་འགལ་བའི་བཀག་དམ་བཀའ་ཡོད་མེད་གྱི་
ཞིབ་དཔྱད་འབད་དགོ།

༡༤. ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་གི་ཐོབ་དབང།

༡༤.༡ ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་གིས་ ཐོབ་དབང་ཡོད་མི་དེ་ཡང་།

༡༤.༡.༡ མི་དམངས་ཤེས་ཡོན་དང་ འདེམས་རོའི་བསྐྱེད་བསྐྱུགས་
ཚོགས་རྒྱལ་སྐྱུར་མི་ཚུ་གི་འབྲེལ་ཡོད་ཐོ་བཀོད་ གནམ་རོ་བཏོན་
ཐངས་ དེ་ལས་ཚོགས་རྒྱལ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་ཚུ་གི་སློར་
འོས་འབབ་ལྡན་པའི་བདེ་དོན་མཁོ་འདོད་བསྐྱེད་ནི་དང་ལེན་ནི་ལུ།

༡༤.༡.༢ ཚོགས་རྒྱལ་གྱི་ས་ཁོངས་ནང་སྤྱོད་ནི།

༡༤.༡.༣ ཚོགས་རྒྱལ་བསྐྱུར་ནི་འགོ་མ་བཙུགས་གོང་ལས་ ཚོགས་རྒྱལ་ཁང་
མིག་ནང་བརྟག་དཔྱད་འབད་ནི།

- 14.1.4 move freely throughout the country except, that an International Observer will be restricted from visiting polling areas located at places where there are Military installations and other restricted areas; and
- 14.1.5 Communicate freely with political parties and candidates.

15. Obligations

15.1 The Observers shall be obliged to:

- 15.1.1 Respect and abide by the laws of Bhutan;
- 15.1.2 Exercise his/her role with impartiality, independence and objectivity;
- 15.1.3 Refrain from interfering in any of the electoral processes;
- 15.1.4 Be familiar with electoral laws of the Kingdom; and
- 15.1.5 Stay on duty until the whole process of polling and counting has been completed.

༡༤.༡.༣ གལ་སྲིད་རྒྱལ་སྤྱི་ལྷ་རྟོག་པའི་ཐད་ དྲག་པོའི་དམག་སྡེ་བརྩམས་
ཡོད་ས་དང་ གཞན་བཀག་དམ་ཅན་གྱི་ས་གནས་ལུ་ཡོད་པའི་
ཚོགས་རྒྱལ་ས་ཁོངས་རྩིས་ལྡན་འཇུག་ཅི་ལས་བཀག་དམ་ཡོད་པ་མ་
གཏོགས་ དེ་མིན་རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་ལུ་ དལ་དབང་འབད་འགོ་
འགྲུལ་བསྐྱོད་ནི།

༡༤.༡.༤ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་དང་ འདེམས་འོ་རྩུ་དང་གཅིག་ཁར་ དལ་
དབང་ཐོག་བརྒྱད་འབྲེལ་འཐབ་ནི།

༡༥. ཁག་འགན།

༡༥.༡ ལྷ་རྟོག་པ་རྩིས་ལུ་ འབད་དགོཔ་དེ་ཡང་།

༡༥.༡.༡ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་ལུགས་རྩིས་ལུ་ གྲུས་བརྟུན་དང་བརྩི་བཀྱར་ལུ་ནི།

༡༥.༡.༢ ཁོ་མོ་རའི་ལཱ་འགན་དེ་ རྩོགས་རིས་མེད་པ་ ཡང་ན་ རང་དབང་
དང་དྲང་བདེན་ཐོག་འཐབ་ནི།

༡༥.༡.༣ བཅག་འཐུའི་བྱ་སྤོའི་རིམ་པ་ཅིག་ནང་ ཉམ་འཇུག་ལས་འཛུམ་ནི།

༡༥.༡.༤ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བཅག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་ལུགས་སྐོར་
གོམས་འབྲིས་བཟོ་ནི།

༡༥.༡.༥ ཚོགས་རྒྱལ་དང་གངས་རྩིས་མཇུག་མ་བསྐྱེད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡོངས་
རྩོགས་ལུ་ ལཱ་འགན་ཐོག་སྤོད་ནི།

- 15.2 The Observers shall be sensitive to the officials' position while making enquiries.
- 15.3 The Observers shall attend rallies and meetings to check if voters are subjected to attack or disturbance by supporters of other parties and in order to satisfy themselves that no bribery or undue influence is being exerted upon the voters.
- 15.4 The National Observers and the Micro-Observers shall report to the Commission as required in their Appointment order issued by the Commission.

16. Mode of Reporting

- 16.1 An Observer while making his/her assessments shall take into account the socio-cultural, economic and political context of the Kingdom and its people.
- 16.2 An Observer shall exercise care in recording uncorroborated complaints made during the election campaign.

༡༥.༢ ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་གིས་ ཅི་བཀོད་སྐབས་ འགོ་དཔོན་ཚུ་གི་གོ་གནས་ལུ་ བརྩི་
མཐོང་གི་ཨན་ཤེས་སྟོན་དགོ།

༡༥.༣ ཚོགས་རྒྱན་སྦྱར་མི་ཚུ་ལུ་ གཞན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོགས་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་པ་ཚུ་གིས་
གཞོན་འཚུབས་ ཡངན་ བར་ཆད་བྱུང་ཡོད་མེད་དང་ ཚོགས་རྒྱན་སྦྱར་མི་
ཚུ་ལུ་ནང་གསུག་ དེ་ལས་ཚུལ་མིན་རྒྱུད་བསྐྱུལ་གྱིས་དབང་གཞོན་མེད་པ་ལུ་
ངེས་ཤེས་འདྲོངས་ཚུགས་པའི་དོན་ལས་ ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་གིས་ དམངས་
འཛོམས་རུ་སྐྱིག་དང་ ཞལ་འཛོམས་ཚུ་ནང་ བརྟག་དབྱུང་འབད་ནི་དོན་ལུ་
གཤམ་གཏོགས་འབད་དགོ།

༡༥.༤ རྒྱལ་ཡོངས་ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་གིས་ ལྷན་ཚོགས་ལས་ ཁོང་རའི་བསྐོ་བཞག་
བཀའ་རྒྱའི་ཐོག་དགོས་མཁོ་བཀོད་མི་དང་འཁྲིལ་ ལྷན་ཚོགས་ལུ་སྟན་ལུ་
འབད་དགོ།

༡༦. ལྷན་ལུ་འཕམ་ལུགས།

༡༦.༡ ལྷ་རྟོག་པ་ཅིག་ ཁོ་མོ་རའི་དབྱེ་དབྱུང་སྐབས་ རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་སེར་གྱི་ མི་
སྤེའི་ལམ་སྲོལ་དང་ དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་ དེ་ལས་སྲིད་དོན་གྱི་གཞི་རྟེན་
ཚུ་ལུ་ཕྱིས་འཛོག་ཐོག་འབད་དགོ།

༡༦.༢ ལྷ་རྟོག་པ་ཅིག་གིས་ བཙག་འཐུའི་བསྐྱུལ་བསྐྱུགས་སྐབས་ བདེན་ལུངས་ཀྱི་
རྒྱབ་རྟེན་མེད་པའི་ ཉུགས་བཤད་བཀོད་མི་ཚུ་ ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་དེ་ལུ་ ཨན་
ཤེས་བཏོན་དགོ།

- 16.3 The report submitted by the Observers shall give details of the number of Observers involved and the time spent on the exercise.
- 16.4 An Observer shall, in preparing his/her report, be as factual as possible and record his/her own findings with factual statements from the third parties as quoted and recorded.
- 16.5 An Observer shall discuss his/her findings and prepare and submit a final report to the Commission on those findings as quickly as possible after the counting of the votes.
- 16.6 The reports must be submitted to the Commission, as per the Observer Form No. 1, 2 & 3, which shall in turn make the report public.

17. Specific Directions to International Observers

- 17.1 An International Observer shall be required to:
- 17.1.1 Possess a valid visa during his/her stay in the Kingdom;

- 16.3 ལྟོག་པ་ཚུ་གིས་སྤུལ་ཡོད་པའི་སྟུན་ལུ་འདི་ནང་ གཤམ་གཏོགས་འབད་མི་ལྟོག་པའི་ཁ་གུངས་དང་ ལཱ་དོན་ལུ་དུས་ལུན་འགོར་ཡོད་པའི་དུས་ཚོད་སྐོར་ཁ་གསལ་བཀོད་དགོ།
- 16.4 ལྟོག་པ་ཅིག་གིས་ ཁོ་མོ་རའི་སྟུན་ལུ་ག་སྐྱིག་སྐབས་ མི་གཞན་ཅིག་གིས་ དངོས་སུ་མཐོང་སྟེ་ ཕྱིན་པའི་ངག་བརྗོད་དང་ འཛིན་ཐོ་བཀོད་ཡོད་མི་དང་ འཁྲིལ་ གང་དག་གི་ངེས་ཏིག་ལུ་གཙུག་ཅོ་བོ་བཏོན་ཏེ་ ཁོ་མོ་རའི་ལྟོག་ཐུབ་ འབྲས་ཚུ་འཛིན་ཐོ་བཀོད་དགོ།
- 16.5 ལྟོག་པ་ཅིག་གིས་ ཁོ་མོ་རའི་ལྟོག་ཐུབ་འབྲས་དེ་ལུ་གོས་བསྐྱུན་དང་ ག་སྐྱིག་འབད་དེ་མཐའ་དབྱུད་ཀྱི་སྟུན་ལུ་ ལྟན་ཚོགས་ལུ་སྤུལ་ནི་འདི་ ཚོགས་རྒྱུ་གི་གངས་ཕྱིས་བསྟོམས་ཚར་བའི་འབྲལ་རང་ གང་མཚུགས་ཐོག་སྤུལ་ དགོ།
- 16.6 ལྟན་ལུ་འདི་ ལྟོག་པའི་འབྲི་ཤོག་¹, ² དེ་ལས་³ པ་དང་འཁྲིལ་ ལྟན་ཚོགས་ལུ་སྤུལ་དགོཔ་དང་ དེ་གིས་མི་དམངས་ལུ་སྟེལ་དགོ།

17. རྒྱལ་སྤྱི་ལྟོག་པ་ཚུ་ལུ་ དམིགས་བསལ་བཀོད་རྒྱ།

- 17.1 རྒྱལ་སྤྱི་ལྟོག་པ་ཅིག་གིས་འབད་དགོཔ་དེ་ཡང་
  - 17.1.1 ཁོ་མོ་ར་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་སྟོད་རིང་ ཆ་འཛིག་ཅན་གྱི་འཇུལ་ རྒྱགས་ཚོག་ཐམ་ཡོད་པ།

17.1.2 Be familiar and prepared about the climate and living conditions in the country to undertake tasks effectively; and

17.1.3 Refrain from engaging in activities that are not related to observation of elections.

18. Revocation of Appointments

18.1 The appointment of National or International Observers shall be revoked if he/she campaigns or displays favouritism for a political party or a candidate or obstructs an Election Officer in the discharge of his/her functions.

18.2 An International Observer, on revocation of his/her appointment under section 18.1, shall be repatriated immediately.

19. Penalties

19.1 Any Observer, subject to the section 18, found guilty of violation of these Guidelines or the Election Act shall be dealt with in accordance to the Election Act.

- ༡༧.༡.༢ ལཱ་ཚུ་དོན་སྤྱིན་ཐོག་ལག་ལེན་འཐབ་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཁབ་གྱི་གནམ་གཤིས་དང་ འཚོ་བའི་གནས་སྤངས་ཚུ་གི་སྐོར་ �གོམས་འདྲིས་དང་ ག་སྐྱིག་ཡོདཔ།
- ༡༧.༡.༣ བཅག་འཐུའི་ལྷ་རྟོག་དང་ འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ལས་དོན་ཚུ་ནང་ གྲལ་གཏོགས་འབད་ནི་ཚུ་ལས་འཛུམ་དགོཔ།

༡༨. བསྐོ་བཞག་ལུ་ཆ་མེད།

- ༡༨.༡ རྒྱལ་ཡོངས་ ཡང་ན་ རྒྱལ་སྤྱི་ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་གི་བསྐོ་བཞག་དེ་ གལ་སྲིད་ ཁོ་ཁོ་གིས་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཅིག་ ཡང་ན་ འདེམས་ངོ་ཅིག་གི་དོན་ལས་བསྐྱལ་བསྐྱགས་ ཡང་ན་ རྩོགས་རིས་གྱི་མངོན་གསལ་འབྱུང་བ་ ཡང་ན་ བཅག་འཐུའི་འགོ་དཔོན་ཅིག་གི་ལཱ་འགན་ལུ་ བཀག་བརྒྱབ་པའི་བྱ་སྐོ་འཐབ་པ་ཅིན་ ཆ་མེད་གཏང་དགོ།
- ༡༨.༢ རྒྱལ་སྤྱི་ལྷ་རྟོག་པ་ཅིག་ དབྱེ་ཚན་༡༥.༡ པའི་འོག་ ཁོ་ཁོ་རའི་བསྐོ་བཞག་ཆ་མེད་བཏང་བའི་ དེ་མོད་ཕྱིར་ལོག་གཏང་དགོ།

༡༩. ཉེས་ཆད།

- ༡༩.༡ ལྷ་རྟོག་པ་ཅིག་ དོན་ཚན་༡༥ པ་ལྷར་དུ་ ལམ་སྟོན་སྐྱིག་ཡིག་འདི་ ཡང་ན་ བཅག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལུ་ གནོད་འགལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཨིནམ་སྡེ་མཐོང་ཚེ་ བཅག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ འབྲེལ་སྦྱོད་འཐབ་དགོ།

20. Power of the Commission to Issue Instructions and Directions

20.1 The Commission may issue instructions and directions:

20.1.1 For the clarification of any of the provisions of these Guidelines;

20.1.2 For the removal of any difficulty which may arise in relation to the implementation of any such provisions; and

20.1.3 In relation to any matter with respect to the appointment and assigning responsibility to Observers, for which these Guidelines make insufficient provision, and clarification is necessary in the opinion of the Commission.

21. Authority of Interpretation and Amendment

21.1 The Commission shall be the authority competent to interpret the clauses of these Guidelines.

21.2 The Commission shall have the power to amend by way of addition, variation, or repeal the provisions of these Rules.

20. ལམ་སྟོན་དང་བཀོད་ཀྱི་བྱིན་ཅི་ལུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དབང་ཚད།

20.1 ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ ལམ་སྟོན་དང་བཀོད་ཀྱི་གནང་ཚོགས་ཚུ་ཡང།

20.1.1 ལམ་སྟོན་སླིག་ཡིག་འདི་ཚུ་གི་དགོངས་དོན་གང་རུང་ཅིག་གི་
དོགས་སེལ་དོན་ལུ།

20.1.2 དེ་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དང་འབྲེལ་བའི་
དཀའ་ངལ་གང་རུང་ཅིག་འབྱུང་སྐབས་སེལ་ཐབས་ལུ།

20.1.3 ལྷ་རྟོག་པའི་བསྐོ་བཞག་དང་ ལས་དོན་གི་ལཱ་འགན་དང་འབྲེལ་
བའི་ཐབས་རིག་གང་རུང་ཅིག་ ལམ་སྟོན་སླིག་ཡིག་ནང་ལ་
གསལ་སྟེ་བཀོད་དེ་མེད་མི་དང་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ལུ་
ལམ་སྟོན་སླིག་ཡིག་འདི་ཚུ་འདི་དགོངས་དོན་གིས་མ་འཇུག་པ་དང་
དོགས་སེལ་གི་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་སྟེ་མཐོང་པ་ཅིན།

21. གོ་དོན་འགྲེལ་བཤད་དང་ འཕྲི་བསྟོན་གི་དབང་འཛིན།

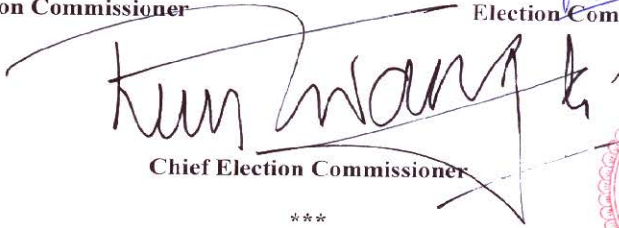
21.1 ལྷན་ཚོགས་འདི་ ལམ་སྟོན་སླིག་ཡིག་འདི་ཚུ་འོ་གོ་དོན་འགྲེལ་བཤད་འབད་ནི་
ལུ་ དབང་ཚད་ཅན་གི་དབང་འཛིན་ཨིན།

21.2 ལྷན་ཚོགས་འདི་ལུ་ ལམ་སྟོན་སླིག་ཡིག་འདི་ཚུ་གི་དགོངས་དོན་ལུ་ ལ་སྐོང་
ཁྱད་པར་བཟོ་ནི་ ཡང་ན་ ཆ་མེད་གཏང་ཐོག་ འཕྲི་སྟོན་གི་དབང་ཚད་ཡོད།

Done under the seal of the Election Commission of the Kingdom of Bhutan on this 14th Day of the 9th Month of the Year 2012 corresponding to the 28th Day of the 7th Month of the Water Male Dragon Year in the Bhutanese Calendar.

Election Commissioner

Election Commissioner

Chief Election Commissioner

***

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ཕྱི་ཟླ་ ༧ ཕྱི་ཚེས་ ༡༤ ལམ་ རང་ལྷན་པས་གནམ་ལོ་ཚུམོ་འཇུག་ལོ་ ཟླ་ ༧
པའི་ ༢༥ གྱི་ཉི་མར་ འཇུག་གི་བཅག་འཇུག་རྒྱན་ཚོགས་ཀྱི་ཐེངས་དང་བཅས་ལྷན་པས་ཡོད།

um A-Li
བཅག་འཇུག་རྒྱན་འཇིག་

Dema
བཅག་འཇུག་རྒྱན་འཇིག་

~~*um insang*~~
བཅག་འཇུག་རྒྱན་འཇིག་ལྷན་པས་ལྷན་པས་

***

